

تمهیدات تشکیل انجمن

دکتر مرتضی نصفت

آنچه که در اینجا قصد مطرح کردن و بحث پیرامون آن را دارم آینده نوروپسیکولوژی است. این مسأله که نوروپسیکولوژی در حال حاضر در کجا قرار دارد و در آینده به کجا می‌خواهد برسد. برای این که این رشته در مسیر درستی حرکت کند و به آنچه که مدنظر است برسد باید دید آنچه را که تا حال به آن رسیده‌ایم چیست؛ خصوصیات مثبت و منفی این داشته‌ها چیست، کجای آن محکم و ماندنی است و کدام بخش آن معیوب و آسیب پذیر است. نگاه به وضعیت موجود این امکان را به ما می‌دهد که بدانیم و بفهمیم در کدام وجوه وضعیت موجود باید دگرگونی ایجاد کنیم تا پیشرفت روی دهد. از این رو اولین کاری که در تهیه نقشه و مسیر حرکت به سمت آینده و هدف‌های مورد نظر داریم، مشخص نمودن وضعیت کنونی در وجوهی جامع، دقیق و عینی است. لازم است تا آنجا که امکان دارد به این ایده‌ها شکلی قابل تجسم داد. در واقع باید مانند یک مهندس یک پلان و ماکت تصویرسازی نمود که با نگاه به آن بتوان شمایی کلی از آنچه که داریم به دست آورد. بر این مبنا اولین اقدام و گام برای تحویل برنامه‌مند، یک جمع بندی پویا و دقیق از وضع موجود نوروپسیکولوژی در ایران است.

گام دوم در رسیدن به هدف، تعیین گام‌هایی است که باید در فواصل معین و مشخص برداریم. لازم است این گام‌ها با توجه به امکانات موجود و امکاناتی که در طول مسیر فراهم می‌آیند محاسبه و برنامه‌ریزی شوند. ممکن است در نگاه ساده انگارانه‌ای بیندیشیم که تنها بررسی و مشخص نمودن وضع موجود مسیر آینده را مشخص می‌کند، اما برای حل واقع بینانه این مسیر باید راه‌های دقیق، پویا و مؤثری بیابیم، هدف را به دقت تعریف کنیم و خصوصیات و ابعاد و جزئیات آن را مشخص نماییم.

یک نکته مهم که نباید از آن غافل شد، تناسب این گام‌ها و گزینه‌ها با امکانات است، مشخص نمودن این که اگر امکانات A باشد به نقطه B می‌توان رسید.

آنچه در نوروپسیکولوژی قصد رسیدن به آن را داریم در برگیرنده مبانی علمی این رشته، فواید کاربردی و درمانی آن و طراحی یک سازوکار ارزیابی و نظارت بر مسیر و دستاوردها است. در اینجا نیز نقش افراد و امکانات مطرح و قابل بررسی است. در مورد بُعد نظارت و ارزیابی باید در نظر داشت هیچ راه تازه‌ای خود به خود به هدف تعیین شده نمی‌رسد، تا

اندازه‌ای که مراقب پیشرفت هستیم، موانع را برطرف می‌کنیم و از انحراف پیشگیری می‌نماییم، به هدف خواهیم رسید.

نظارت کامل در بر گیرنده یک برنامه‌ریزی واقع بینانه صحیح است که در هیچ مورد به خطا نرفته باشد، امکانات را کم و یا بیش تخمین نزده باشد و موانعی را که قابل پیش بینی است در نظر گرفته باشد. مدیریت و نظارت از انحراف جلوگیری می‌کند و برنامه را به مسیر اصلی و طراحی شده باز می‌گرداند. این جریان مانند راه افتادن کودکی نوپا است. اولین گام‌های کودک را باید با پشتوانه همراه ساخت، وقتی به یک تسلط نسبی می‌رسد باید مراقب و مواظب او بود که بی احتیاطی نکند و در خطر قرار نگیرد. یک برنامه تازه نیز وقتی به مرحله عمل رسید باید با سازوکار هدایت و نظارت پشتیبانی شود تا مانند یک کودک در حال رشد از مرحله نیاوگی بگذرد. آن گاه می‌توان امید رسیدن به نتایج مورد انتظار را داشت. به این ترتیب در برنامه‌ریزی برای این رشته باید اصولی به کار برده شود. در عین حال که برای رسیدن به این هدف‌ها آمادگی‌های مقدماتی لازم است.

اولین آمادگی این است که نوروپسیکولوژی شکل منسجمی بیابد و بگیرد و از آنچه که در حال حاضر است به یک نهاد علمی و درمانی تبدیل شود. هر چه زودتر باید در فکر سازمان‌دهی به افراد علاقه مند و توان مند بود. به طور خلاصه هر چه سریع‌تر باید انجمن نوروپسیکولوژی را در ایران به وجود آورد. این کار نیز مانند هر کاری با مقدماتی شروع می‌شود. مقدمه این است که زمینه‌های تشکیل این تشکل را شناخت و مهیا نمود. بهتر است این کار را از تهیه فهرست توانمندی‌های افرادی که بالقوه می‌توانند در این تشکل کار کنند شروع نمود. این اقدام می‌تواند سنگ بنای تحقق هدف‌های بر شمرده شده باشد. بعد باید به سمت مکان و مقری برای گردآوردن این افراد روی آورد، بعد به بررسی و تخمین امکانات موجود در نهادها و دانشگاه‌های مختلف پرداخت.

در این برنامه‌ریزی باید مواردی چون سبک و شیوه آموزش، حیطه‌های فعالیت و پژوهش روشن باشد. این حرکت از شناسایی نقطه عزیمت‌های کنونی شروع می‌شود و با رفع تدریجی و با برنامه این کاستی‌ها به سمت پیشرفت و تحول حرکت می‌کند.

برای دوستان دست اندرکار و کوشا و انگیزه‌مند و پژوهشگر این حیطه پر اهمیت علمی آرزوی توفیق می‌نمایم.